

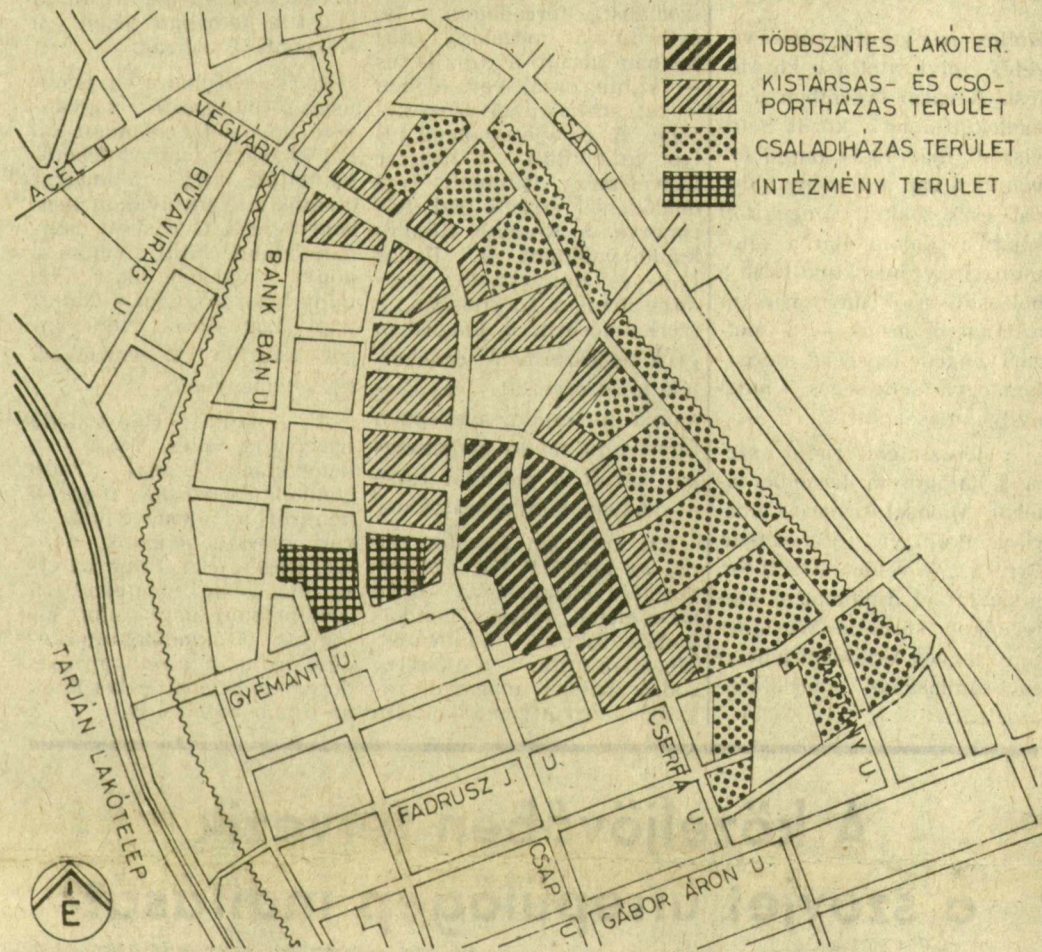
DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 17. szám
1988. január 21., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

A Nagy-szilléri-domb hagyományörző lesz

A Nagy-szilléri-dombnak csak vázlatát, legfontosabb utcahálózatát, s a beépítés intenzitásának variációit tünteti fel rajzunk

Bő öt évvel ezelőtt országos tervpályázatot hirdetett a városi tanács az EVM-mel, az OTSH-val, a Szövossal közösen a szegedi Nagy-szilléri-domb beépítésére. E pályázatot az emelte ki a hagyományosak sorából, hogy az alkotócsoportoktól nem csupán építészeti, városrendezési javaslatot, hanem a majdan ott élők életmódmodelljének kidolgozását is várták. Vagyis nem csupán arra a kérdésre kellett választ adniuk a pályázóknak, hogy hol, milyen környezetben éljenek majd a Nagy-szilléri-domb lakói, hanem arra is, miként, milyen életvitelt folytatva. Így kerültek szociológusok, jövőkutatók is, a tervezőcsoportokba, amelyek — az az évek távlatából nyilvánvalóbb, mint akkor látszott — nehezen bírták a szokatlan feladattal. Csak becsüléssel sorozhatók például annak megítélésében, hogy a városiak közül mely csoportok tartják majd vonzóknak a Petőfitelepe beékelődő, szigetzerű területet, vagy, hogy idővel sikerül-e legyőzni a „körkötésen kívüliség” presztízscsökkenő hatását. S születtek ugyan jó építészeti javaslatok, ám a pályázók teljeskörűen nem tudták megoldani a feladatot.

Ilyen előzmények után kért a tanács 1984-ben ajánlati tervet a Déltervtől és a Csomitertől, ez utóbbi javaslatát fogadva el végül. A végleges rendezési terv elkészítésére Kiss Lajos és csoportja kapott megbízást. Tervüket a múlt héten hagyta jóvá a végrehajtó bizottság.

Az elképzelés abból indul ki, hogy egy-egy megújítandó városrészt nem lehet a maga történeti hagyományaitól, a környező

lakóterületek sajátosságaitól, s a majd ott élők életmódjától elválasztani. Együttáll: mellőzni kell az eddigi statisztikus jellegű lakáselosztási-lakáspolitikai módszereket, törekedni kell az egyre differenciáltabb igények rugalmas kielégítésére, a közösségformálást, a hagyományokat figyelembe vevő építészeti megoldásokra.

Nos, a részletes rendezési terv — a városszerkezeti jellemzőkkel összhangban — a helyi építési szokásokat figyelembe veszi: hagyományosak az utcák, a terek, emberi léptékűek az épület-hosszak és -magasságok, az épületek külön lakótelkeken és kivétel nélkül magastövel készülnek, s a legmagasabb sem lehet földszint plusz háromszintesnél „kiemelkedőbb”. A jelenleg még mezőgazdasági művelésű területen — mely szinte teljesen elbújik a körtölés, a Gábor Áron utca, a Gerle sor és Acél utca között — a legnagyobb szintkülönbség három és fél méter. Alföldi méretekkel mérve nevezhető csak dombnak, beépítések erre az adottságra mégis tekintettel kell lenni. S még sok egyébre is — a közúti és közlekedési hálózatra, Petőfitelep építészeti, nép-sűrűségi adottságaira. S, hogy a Nagy-szilléri-domb ne legyen idegen test a városrészen, a családiházas-beépítés — az elképzelés szerint — fokozatosan, csoport- és kistársasházak átmenetével vált át a többszintes beépítésre a terület középső magjában. (Új közintézmények a Lidice tér környékén épülnek.)

A részletes rendezési terv rugalmasságát mutatja, hogy pontos lakásszámokat sem határoz meg, csak körülbelül becsüli fel, hogy 140-170 hagyományos családi ház, 190-250 társasházi és 550-

600, többszintes épületben levő lakás épülhet meg — a mindenkorai igényektől és lehetőségektől függően.

Együttesen 25 lakótömbről van szó, melyek kapcsolatát kiépített utcák biztosítják majd. A Gábor Áron és az Acél utca lesz a két gyűjtőtű, a kettő között meghosszabbítják a Csap utcát, a Vegvári utca irányába, s ezen mehetnek majd a tömegközlekedési járművek is.

Kiemelt szerepet szánunk a tervezők a Fadrusz János és Bánk bán, illetve a Cserfa és Ibolya utcának. A főgyalogút: a Szőke utca, annak folytatása (a Gyémánt utcába torkollva), majd azon átvezetve, Tarjánba. A tervezési területen a közparkokon, a lakóterületeken, a két, már csak vízviszszasajtolásra használt olajkút védőzónáján, s az utcai fasorokon kívül a Szilléri-baktóifőcsatorna melletti nyárfás sáv nyújthat felüdülést: ott pihenő-, játszó- és sportterületeket lehet kialakítani.

S még mielőtt e sorok olvasói közül az építkezni szándékozók megrohamoznák az ügyfélszolgálati irodát, vagy a tanács építési osztályát, sietve elmondjuk: az építkezések előfeltétele, hogy a csapadék- és szennyvíz befogadó csatornák elkészüljenek, a területtel kapcsolatos mindenmű tulajdonosi kérdések rendeződjen. E munkálatokra a hetedik ötéves terv hátralevő éveiben lehet számítani. Az azonban már most jelezhető, hogy főként csoportosan fellépő érdeklődőkre számíthatunk. Olyan szervezettek, közösségek, amelyek egy-egy tömb beépítését vállalnák, illetve egy-egy három-, négyszintes társasház kialakítására szövetkeznének.

P. K.

Vegyes vállalat

A Zrínyi Nyomda és a svéd Bonnier konszernhez tartozó Semic International kiadóvállalat, valamint az, ugyanehhez a csoporthoz tartozó IDAB cég 50 millió forintostólkevel Interpret Kft. néven vegyes vállalatot alapított. A két külföldi cég tőkerészesedése összesen 55 százalék, s az alapítók tőkerészesedések arányában osztják majd el az év végi eredményt.

A vegyes vállalat célja ifjúsági regények, képregények, albumok és egyéb tájékoztató nyomtatványok nyomtatása és kiadása a hazai és a külföldi piacra. A svéd partnerek modern technológiát, hatékony üzemszervezési módszert bocsátanak a vegyes vállalat rendelkezésére, amely alapítójánál túl további 80 millió forint értékben bérel az ugyancsak svéd Solnac cégtől két nagy teljesítményű modern nyomógépet.

Magyar-kanadai együttműködés

A tervek szerint hazánk a jövőben több korszerű kanadai gyártmányú, Slowpoke típusú nukleáris fűtőművet vásárol meg, s a magyar energiaügyi szervek, illetve vállalatok együttműködnek a kanadaiakkal ilyen fűtőművek harmadik piaci értékesítésében is. Minderről a napokban született megállapodás az érdekeltek magyar és kanadai cégek között.

Czipper Gyula ipari miniszterhelyettes ezzel kapcsolatban elmondta: az együttműködésben érdekelt magyar vállalatok az Energiagazdálkodási Intézet, az Erőterv és az Erőmű Beruházási Vállalat, valamint a kanadai Energie Atomique du Canada (EAC) a 2-10 megawatt teljesítményű, tehát kisebb távfűtőrendszerként alkalmazható fűtőmű-

vek telepítését tervezi, az előzetes igényfelmérések alapján Magyarországon elsősorban mintegy tíz helyen. A későbbiekben esetleg vegyes vállalatot is létrehozhatnak közös export szervezésére.

Ezek a Slowpoke típusú atomfűtőművek körülbelül ezer lakás fűtésére és melegvíz-ellátására alkalmasak, a felhasznált nukleáris fűtőanyagot 5-6 évente kell kicserélni. A fűtőműben nem áramot termelnek, hanem a keletkező hőt hasznosítják.

Hazánkban hasonló teljesítményű reaktorok a Budapesti Műszaki Egyetemen és a Központi Fizikai Kutatóintézetben működnek kísérleti, illetve oktató jelleggel, de kifejezetten távfűtésre még nem használnak nálunk ilyen fűtőműveket.

Szerkezetátalakítás, minőségjavítás

A szénbányászati tervei

A múlt évihez képest az idén valamivel jobb feltételek között kezdődött a munka a hazai szénbányászásban. Egyrészt azért, mert mind az ideig enyhé volt a tél, másrészt pedig, mert a bányászok jó teljesítménnyel zárták az 1987-es évet, s így most elegendő mennyiségű szénkészlettel rendelkeznek a tüzeptelepek, és a bányászati legmagasabb fogyasztója, a Magyar Villamos Művek Tröszt is. Ez a kedvező helyzet lehetőséget kínál arra, hogy a szénbányavállalatok kevésbé feszített tervekkel állítsanak össze. A bányászati egyesülés tájékoztatása szerint erre az évre 22,4 millió tonna szén kitermelését irányozták elő a bányavállalatok. (A múlt évben 22,8 millió tonnát termeltek.) Bár egyes mélyművelésű bányákban a termelés csökkentésével számolnak, a belkereskedelemnek szánt 5 millió tonna fűtőanyagot mindenképpen biztosítják. Ez a mennyiség a jelenlegi készletekkel és a mintegy 1,5 millió tonna importszénnel együtt elegendő lesz a lakosság ellátására. Az 5 millió tonna fűtőanyag

csaknem fele brikett lesz, mégpedig a tavaly gyártottaknál jobb minőségű, a gyárakban ugyanis szigorították a technológiai fegyelmet, az alapanyaghoz jobban igazodó gyártási receptúrákat dolgoztak ki. Javítják a termékek minőségét azzal is, hogy folyamatosan felújítják a brikettgyárakat. Jelenleg a nagymányoki és a várpalotai brikettgyár rekonstrukcióján dolgoznak.

Az idén folytatják a szénbányászati termelési szerkezetének módosítását. Mint ismeretes, 1986-ban az Allami Tervezőbizottság határozatot hozott — a bányászati jövedelmezőségének érdekében — az olcsóbb lignit-termelés fokozására, s arra, hogy azokban a mélyművelésű bányákban, ahol nagy veszteséggel dolgoznak, csökkentésük a termelést. A lignit-termelés növelésénél eddig még nem érték el számottevő eredményt a beruházás szükségessége, illetve a lignit iránti igény átmeneti csökkenése miatt. A gazdaságtalan termelés mérséklésére meggyorsították a gazdaságtalanul művelhető szénleletek lefejtését Csor-dakúton, a farkaslyuki bá-

nyában és az Oroszlányi Szénbányák déli bányászataiban.

A szerkezetátalakítási program részeként Borsod és Baranya megyében bányákat vonnak össze; ez is csökkenti a gazdaságtalan termelésből adódó veszteségeket. Eppen, mert az egyes bányavállalatoknál — a veszteség felszámolása miatt — kevesebb szén termelnek, és a lignit-termelésben viszont még nem érik el a tervezett többletet, a tavalyihoz képest némileg csökken a bányászati teljesítménye, az igényeket azonban így is ki tudják elégíteni.

A bányászati egyesülés vezetői beszámoltak a gondokról is. Az egyik visszatérő probléma, hogy a vállalatoknál csak minimális fejlesztési forrás képződik, ezért a fejlesztéseket, beruházásokat államlag dotálni kell. Am az ország jelenlegi gazdasági helyzetében az állami költségvetésből erre a célra a szükségesnél kevesebb jut; az idén például 3 milliárd forintot kapnak állami támogatásként fejlesztésre a bányavállalatok, és ez fele annak az összegnek, amire szükség volna. A kelletnél kevesebb pénzt fordíthatnak például gépek vásárlására is. Gondot okoz, hogy késnek azok a döntések, amelyek meghatároznák az egyes szénmedencék perspektíváját. Most kellene dönteni például azoknak az új aknáknak, bányamezőknek a kialakításáról, amelyekben 1990 után kezdődne meg a termelés. A szakemberek számítása szerint ugyanis a következő évtized közepére a jelenlegi barnaszénbányák száma felére csökken, a szénvagyonuk kimerülése miatt. Eppen ezért fontos lenne, hogy az illetékes szervek újból felülvizsgálják a szénbányászati helyzetét, és távlatokban is mérlegeljék a tennivalókat.

A PFSZ budapesti képviseletének tájékoztatója

Szolidaritás, támogatás

Az Izrael által megszállt arab területeken kialakult feszült helyzet újabb fejleményeiről, a Palesztinai Fel-szabadítási Szervezet állásfoglalásáról Hikmat Zaid, a PFSZ budapesti képviseletének vezetője tájékoztatta szerdán a sajtó képviselőit. Beszámolt arról, hogy a megszállt területeken mindennaposá váltak a tiltakozó megmozdulások, s az események egy polgári en-

gedetlenségi mozgalom irányába fejlődnek. A katonák és a lakosság összetűzéseit eddig csaknem 100 palesztin életét oltották ki, több százan megsérültek, mintegy hater ember vetettek börtönbe, s négy palesztin vezetőt toloncoltak ki szülőföldjükről. Hikmat Zaid, a magyar közvélemény szolidaritását, támogatását kérte a palesztin nép harcához. (MTI)